

NEM CSAK ZENE, TÁNC IS! – a cake walktól a swingig • Vajda Gyöngyvér, Janicsek Gábor

Gyöngyvér és Gábor együtt nyertek párban swingtánc-világbajnoki címet. A 25 éves Bohém-gálán is színpadon voltak. Mindketten foglalkoznak tánc történettel is, tanítanak a Táncművészeti Főiskolán.

Fehér népek táncai és a charleston

 Az afro-amerikai táncok egy része fehér táncformákból eredeztethető – mint ahogy a fekete és kreol jazz-zenészek is többnyire a fehérek népszerű dallamait használták alapanyagként. A New Orleans-i kreol zenekarok a táncmulatságokon általában *mazurkából, valcerből, polkából és two step-ből* álló sorozatokat játszottak, amelyek szünet előtt egy *francia négyes* zárt le.

A korai francia, spanyol és portugál telepések Amerikában született leszármazottjai számára a *two-step*, a *lassú two-step* – melyet *slow drag*nek is hívtak – a *one step* és végül a *foxtrott* pótolta a korábbi *mazurkákat, polkákat*. A *one-step* táncolásakor nem kell semmi különösrre gondolni, mint neve is mutatja egy sima lépés előre, amit még egy sima lépés követ és így ennek köszönhetően kialakul egy gyors sétalépés. A leírtak alapján nyilvánvaló, hogy a tánc elsajátítása akár öt perc alatt is megtörténhet. A *two-step* annyiban különbözik a *one-step*-től, hogy nem előre haladó, hanem egy oldalazó lépés. Gyakorlatban a tánc: a jobb láb oldalra lép és a bal láb súlytalanul mellé zár, majd a bal láb lép oldalra és a jobb zár súlytalanul mellé és így tovább a páros másik tagja természetesen ennek tükörképét táncolja. A zenekarok 1910 körül általában már csak egy *quadrille-t* vagy más néven *francia négyes* játszottak éjjelkor, ami az idősebbek számára a tánc végét jelentette. A fiatalabbak még maradtak *slow drag*-et táncolni.

James Reese Europe ragtime-zeneszerző a táncos házaspár, Irene és Vernon Castle

bizalmi muzsikusa is volt. A házaspár 1914-15-ben óriási feltűnést keltett egy, a *cake walk*hoz hasonlóan korszakot teremtő táncal, a róluk elnevezett *castle walk*kal. A későbbiekben nekik és Europe-nak tulajdonították a *foxtrott* megalkotását is.

Charleston korábban Dél-Carolina állam (USA) központja volt, ahol egyébként kitört az amerikai polgárháború. Azóta kiemelt jelentőségét valamelyest elvesztette, ma kb. 120 ezer lakosú, komoly kulturális élettel rendelkező város. Nevét Károly angol királyról kapta. A város sokak szerint egyben a táncnak is névadója, amely ellen a korabeli polgármester élénken tiltakozott, mivel az akkori erkölcsi normák elvárásainak nem felelt meg az újfajta mozgásvilág. A tánc sem tartásában, sem mozgásanyagában nem tett eleget a kor prúd amerikai gondolkodásmódjának.

A **charleston** kialakulása a ragtime-jazz időszakára tehető és a déli államokban már 1903-ban táncolták a tánc alapjait: Egy évtized múlva jelenik meg a színpadon az új mozgásvilág a nagyközönség előtt, és így segítségével lesz az új divatörület létrejöttének, elterjedésének. Az új stílus kedvelt volt a fiatalok körében, különösen a korszak lázadó hölgyeinél, akik rövid ruhát viseltek, ami alól végre lekerült a fűző, és az új frizuradivatnak köszönhetően lebegett a hajuk a tánc közben.

A charleston világszerte nagy népszerűségnek örvendett és a '20-as években élte fénykorát. Rengeteg Broadway show-nak, mulatónak szerepelt a műsorán, például a világhírű *Siegfield Follies* és G. White a *New Yorker Manager* c. afroamerikai revüjében, a musicalek közül pedig az *Ének az esőben* című híres zenés film betétként is. A charlestonra jellemzőek a nagy, laza mozdulatok (karokkal és a felsőtesttel), a lábfej jellegzetes mozgása és lépéssorozata. A táncot táncolták párban, szólóban, és vonaltáncként is. Különböző stílusai alakultak ki

az idők folyamán A **downtown** a belvárosi stílust jelöli, ami a fehérekhez közelebb álló egyenes testtartású stílus volt, az **uptown** a felsővárosi harlemi stílust jelölte, ezt első sorban a feketék táncolták.

A foxtrottból a húszas évek közepe környékén két tánc alakult ki: egy lassabb, a **slowfox** és egy gyorsabb a **quickstep**, melyet kezdetben „*Quicktime Foxtrott and Charles-ton*”-nak is nevezték. A társastáncok közül leginkább a quickstepbe épültek bele a charleston virtuóz elemei. A táncra jellemző a boka és térd ruganyozása, a könnyed száguldás, a rendelkezésre álló tér teljes betáncolása.

A korszaknak szintén fontos tánc volt a **breakaway**, amelynek jelentősége abban állt, hogy a nagynevű idős táncosok szerint átmenetet képzett az előzőekben felsorolt táncok és a **lindy hop** között, melyet a következő részben fogunk bemutatni.

YouTube videók a cikk és a táncok könnyebb megértéséhez:

One step: http://www.youtube.com/watch?v=w_1e0Q5D5IE

Slow drag (4' perettől): <http://www.youtube.com/watch?v=s2zmsnjhTBA>

Castle Walk: <http://www.youtube.com/watch?v=xuDJ-qOiu8uQ>

Charleston: <http://www.youtube.com/watch?v=ZJC21zzkwoE>
<http://www.youtube.com/watch?v=s58ITzznkp0>
<http://www.youtube.com/watch?v=TRveIe4uAs>

Breakaway: <http://www.youtube.com/watch?v=22igp-ihYN4>

